

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Mikrobiologia doświadczalna
Prowadzący	dr Elżbieta Popowska-Nowak
Wydział	Wydział Biologii i Nauk o Środowisku
Kierunek	Biologia
Poziom studiów	II stopień
Profil studiów	ogólnouczelniany
Forma studiów	stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka (jeśli dotyczy)	-
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nauki biologiczne
Przedmiot obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	II
Semestr	III
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu (obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)	obowiązkowy
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (symbole)	Wykład: BI2_W01, BI2_W03 Ćwiczenia: BI2_U06, BI2_K07
Rodzaj zajęć (wybór z listy*)	Wykład Laboratorium
Liczba godzin	Wykład 15 Laboratorium 45
Liczba ECTS	Wykład 1 Laboratorium 3
Wymagania wstępne	Wiedza z mikrobiologii ogólnej, chemii ogólnej i biochemii na poziomie studiów I stopnia.
Opis i cele przedmiotu	Studenci zapoznają się z mikroorganizmami występującymi w różnych środowiskach (gleba, woda, powietrze). Poznają ich znaczenie w tych środowiskach, zagrożenia jakie stanowią dla człowieka, roślin i zwierząt oraz możliwości ich praktycznego zastosowania w biologicznych metodach ochrony roślin a także w bioremediacji. W ramach ćwiczeń studenci zapoznają się z podstawowymi technikami stosowanymi przy izolowaniu oraz badaniu mikroorganizmów pochodzących z prób wody i gleby. Uczą się opracowywania uzyskanych wyników badań i przedstawiania ich w postaci prezentacji multimedialnej.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć: Wykład	Liczba godzin
1.	W1. Różnorodność mikroorganizmów występujących w glebie, wzajemne oddziaływania między nimi, czynniki wpływające na ich rozwój.	1
2.	W2. Występowanie i rozmieszczenie mikroorganizmów w glebie, oddziaływania z roślinami.	1
3.	W3. Mikroorganizmy a przemiany różnych pierwiastków w glebie (węgiel, azot).	1
4.	W4. Mikroorganizmy a przemiany różnych pierwiastków w glebie cd. (azot, fosfor, siarka).	1
5.	W5. Komercjalizacja mikroorganizmów występujących w glebie (biologiczna ochrona roślin).	1
6.	W6. Komercjalizacja mikroorganizmów występujących w glebie cd. (bioremediacja).	1
7.	W7. Charakterystyka różnych grup mikroorganizmów wodnych i oddziaływań między nimi, czynniki limitujące ich występowanie w wodzie.	1
8.	W8. Występowanie i rozmieszczenie mikroorganizmów w różnych typach wód.	1
9.	W9. Wody zanieczyszczone – samooczyszczanie wód powierzchniowych, ścieki i ich oczyszczanie.	1
10.	W10. Mikroorganizmy chorobotwórcze przenoszone drogą wodną.	1
11.	W11. Mikroflora powietrza atmosferycznego – rozprzestrzenianie się oraz przystosowania mikroorganizmów do przebywania w tym Środowisku.	1
12.	W12. Mikroflora powietrza różnych pomieszczeń.	1
13.	W13. Aerozole biologiczne – zagrożenie dla zdrowia ludzi.	1
14.	W14. Mikroorganizmy chorobotwórcze przenoszone drogą powietrzną.	1
15.	W15. Zaliczenie na ocenę (kolokwium).	1
	Łącznie godzin:	15

	Temat/blok zajęć: Laboratorium	Liczba godzin
1.	CL1. Regulamin ćwiczeń, instrukcja stanowiskowa. Przygotowanie odczynników i podłoży do izolowania mikroorganizmów z gleby.	3
2.	CL2. Przygotowanie gleby do przeprowadzenia izolowania mikroorganizmów.	3
3.	CL3. Izolowanie mikroorganizmów z gleby na różne podłoża hodowlane i na owady pułapkowe.	3
4.	CL4. Identyfikacja wyizolowanych mikroorganizmów z gleby (obserwacje mikroskopowe, barwienie).	3
5.	CL5. Badanie aktywności enzymów w różnych próbkach gleby.	3
6.	CL6. Badanie wpływu różnych czynników na liczebność mikroorganizmów w glebie.	3

7.	CL7. Opracowanie uzyskanych wyników z badanych próbek gleby.	3
8.	CL8. Przedstawienie przygotowanych prezentacji.	3
9.	CL9. Przedstawienie przygotowanych prezentacji.	3
10.	CL10. Izolowanie mikroorganizmów z różnych próbek wody na różne podłoża hodowlane.	3
11.	CL11. Identyfikacja wyizolowanych mikroorganizmów z wody (obserwacje mikroskopowe, barwienie).	3
12.	CL12. Badanie obecności bakterii związanych z przemianami azotu w różnych próbkach wody.	3
13.	CL13. Opracowanie uzyskanych wyników z badanych próbek wody.	3
14.	CL14. Przedstawienie przygotowanych prezentacji.	3
15.	CL15. Zaliczenie na ocenę.	3
	Łącznie godzin:	45

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	<u>Kierunkowe efekty uczenia się</u> (zgodne z programem na BIPUKSW) <i>Absolwent...</i> (zna i rozumie/potrafi/jest gotów)	<u>Opis przedmiotowych efektów uczenia się</u> <i>Student...</i> (wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt) <i>Student...</i>	<u>Sposoby weryfikacji efektów uczenia się</u> (np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)
BI2_W01	Absolwent zna i rozumie zaawansowane zjawiska i procesy z zakresu szczegółowej wiedzy z mikrobiologii i nauk pokrewnych	1. Student nazywa oraz klasyfikuje zaawansowane zjawiska i procesy zachodzące w glebie przy udziale mikroorganizmów (W1/2/3/4/5/6) 2. Student opisuje różne procesy zachodzące w środowisku wodnym przy udziale mikroorganizmów (W7/8/9) 3. Student objaśnia zagrożenia wynikające z obecności mikroorganizmów w środowisku wodnym i w powietrzu (W10/11/12/13/14)	kolokwium
BI2_W03	Absolwent zna i rozumie zaawansowane metody badań z zakresu biologii i nauk pokrewnych	1. Student wymienia i opisuje zaawansowane metody badań z zakresu mikrobiologii gleby, wody i powietrza (W1/5/6/9/11)	kolokwium

BI2_U06	Absolwent potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu mikrobiologii, zbierać i interpretować dane empiryczne oraz na tej podstawie formułować odpowiednie wnioski	1. Student weryfikuje posiadaną wiedzę z zakresu mikrobiologii gleby, zbiera oraz analizuje dane empiryczne i na tej podstawie konstruuje odpowiednie wnioski (CL2/3/4/5/6/7/8) 2. Student zbiera dane dotyczące mikrobiologii wody i na tej podstawie formułuje odpowiednie wnioski (CL10/11/12/13)	zaliczenie na ocenę prezentacji multimedialnej
BI2_K07	Absolwent jest gotów do wykazania odpowiedzialności za ocenę zagrożeń wynikających ze stosowanych technik badawczych i tworzenia warunków bezpiecznej pracy	1. Student wykazuje odpowiedzialność za ocenę zagrożeń wynikających ze stosowanych technik badawczych i tworzenia warunków bezpiecznej pracy (CL1/2/3/4/5/6/10/11/12/14/15).	kolokwium

Metody dydaktyczne

(dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się)

Wykład połączony z prezentacją multimedialną, filmy edukacyjne

Ćwiczenia: wykonywanie badań w ramach praktycznych zajęć, przygotowanie prezentacji multimedialnej. Narzędzia: mikroskopy, binokulary, autoklaw, spektrofotometr, vortex, szkiełka mikroskopowe, pipety automatyczne, pęsety, szalki Petriego z podłożami hodowlanymi, zestawy do przesączania, zlewki, itp.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Wykład

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	15	15/0,06
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	0	
	udział w konsultacjach	-	
praca własna	przygotowanie do zajęć	0	10/0,4
	przygotowanie do zaliczenia	7	

Laboratorium

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	45	45/1,8
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	0	
	udział w konsultacjach	-	
praca własna	przygotowanie do zajęć	13	30/1,2
	przygotowanie do zaliczenia	17	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Wykład:

Kolokwium końcowe pisemne.

Punktacja:

28-30 - 5.0

25-27 - 4.5

22-24 - 4.0

19-21 - 3.5

16-18 - 3.0

<16 - 2.0

Warunkiem przystąpienia do zaliczenia z wykładu jest zaliczenie zajęć laboratoryjnych. Zaliczenie pisemne polega na uzupełnianiu brakującego tekstu i udzieleniu odpowiedzi na zadane pytania.

Laboratoria:

Warunkiem zaliczenia ćwiczeń i dopuszczenia do zaliczenia końcowego jest dwóch krótkich prezentacji multimedialnych. Na ocenę końcową z przedmiotu składają się ocena uzyskana z zaliczenia i z prezentacji. Obecność na ćwiczeniach obowiązkowa.

Punktacja za kolokwium:

28-30 - 5.0

25-27 - 4.5

22-24 - 4.0

19-21 - 3.5

16-18 - 3.0

<16 - 2.0

Zaliczenie pisemne polega na uzupełnianiu brakującego tekstu i udzieleniu odpowiedzi na zadane pytania.

Przy ocenie prezentacji uwzględniany będzie sposób interpretacji wyników (1-6 pkt.), wnioski (1-6 pkt.) i forma graficzna (1-5 pkt) oraz sposób prezentacji (1-3 pkt.).

Punktacja za prezentacje:

1-4 pkt. – 3,0
5-8 pkt. - 3,5
9-12 pkt. – 4,0
13-16 pkt. – 4,5
17-20 pkt. – 5,0

W zakresie wiedzy student:

na ocenę 3 w bardzo ograniczonym stopniu: nazywa oraz klasyfikuje zaawansowane zjawiska i procesy zachodzące w glebie przy udziale mikroorganizmów, opisuje różne procesy zachodzące w środowisku wodnym przy udziale mikroorganizmów, objaśnia zagrożenia wynikające z obecności mikroorganizmów w środowisku wodnym i w powietrzu, wymienia i opisuje zaawansowane metody badań z zakresu mikrobiologii gleby, wody i powietrza

na ocenę 4 na dobrym poziomie: nazywa oraz klasyfikuje zaawansowane zjawiska i procesy zachodzące w glebie przy udziale mikroorganizmów, opisuje różne procesy zachodzące w środowisku wodnym przy udziale mikroorganizmów, objaśnia zagrożenia wynikające z obecności mikroorganizmów w środowisku wodnym i w powietrzu, wymienia i opisuje zaawansowane metody badań z zakresu mikrobiologii gleby, wody i powietrza

na ocenę 5 na bardzo dobrym poziomie: nazywa oraz klasyfikuje zaawansowane zjawiska i procesy zachodzące w glebie przy udziale mikroorganizmów, opisuje różne procesy zachodzące w środowisku wodnym przy udziale mikroorganizmów, objaśnia zagrożenia wynikające z obecności mikroorganizmów w środowisku wodnym i w powietrzu, wymienia i opisuje zaawansowane metody badań z zakresu mikrobiologii gleby, wody i powietrza

Brana jest pod uwagę średnia dla efektów przedmiotowych w zakresie wiedzy

W zakresie umiejętności student:

na ocenę 3 w bardzo ograniczonym stopniu: weryfikuje posiadaną wiedzę z zakresu mikrobiologii gleby, zbiera oraz analizuje dane empiryczne i na tej podstawie konstruuje odpowiednie wnioski, zbiera dane dotyczące mikrobiologii wody i na tej podstawie formułuje odpowiednie wnioski

na ocenę 4 na dobrym poziomie: weryfikuje posiadaną wiedzę z zakresu mikrobiologii gleby, zbiera oraz analizuje dane empiryczne i na tej podstawie konstruuje odpowiednie wnioski, zbiera dane dotyczące mikrobiologii wody i na tej podstawie formułuje odpowiednie wnioski

na ocenę 5 na bardzo dobrym poziomie: weryfikuje posiadaną wiedzę z zakresu mikrobiologii gleby, zbiera oraz analizuje dane empiryczne i na tej podstawie konstruuje odpowiednie wnioski, zbiera dane dotyczące mikrobiologii wody i na tej podstawie formułuje odpowiednie wnioski

W zakresie kompetencji student:

na ocenę 3 w bardzo ograniczonym stopniu: wykazuje odpowiedzialność za ocenę zagrożeń wynikających ze stosowanych technik badawczych i tworzenia warunków bezpiecznej pracy

na ocenę 4 w dobrym stopniu: wykazuje odpowiedzialność za ocenę zagrożeń wynikających ze stosowanych technik badawczych i tworzenia warunków bezpiecznej pracy

na ocenę 5 w bardzo dobrym stopniu: wykazuje odpowiedzialność za ocenę zagrożeń wynikających ze stosowanych technik badawczych i tworzenia warunków bezpiecznej pracy

Ocena połówkowa 3,5 jest wystawna w przypadku pełnego zaliczenia EFEKTÓW UCZENIA SIĘ na ocenę 3.0, ale student nie przyswoił w pełni EFEKTÓW UCZENIA SIĘ na ocenę 4.0 .

Ocena połówkowa 4,5 jest wystawiana w przypadku pełnego zaliczenia EFEKTÓW UCZENIA SIĘ na ocenę 4.0, ale student nie przyswoił w pełni EFEKTÓW UCZENIA SIĘ na ocenę 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	Błaszczyk M. K. Mikrobiologia środowisk, PWN, Warszawa 2023 r.
2.	Grabińska-Łoniewska A., Siwski E. Mikroorganizmy chorobotwórcze i potencjalnie chorobotwórcze w ekosystemach wodnych i sieciach wodociągowych, Wydawnictwo "Seidel-Przywecki" Sp. Z o.o. 2010 r.
3.	Krzysztofik B. Mikrobiologia powietrza, Wydawnictwo Politechniki Warszawskiej, Warszawa 1992.
4.	Paul E. A., Clark F. E. – Mikrobiologia i biochemia gleb. Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2001 r.
5.	Filipkowska Z., Gołaś I., Korzeniewska E., Lewandowska D., Zmysłowska I. (pod red. Zmysłowskiej I.) -Mikrobiologia ogólna i środowiskowa – teoria i ćwiczenia, Uniwersytet. Warmińsko-Mazurski, Olsztyn, 2003.
6.	Michałkiewicz M., Fiszer M. - Biologia sanitarna — ćwiczenia laboratoryjne, . Wyd. Politechniki. Poznańskiej, Poznań 2011.

Literatura uzupełniająca

1.	Kwaśna H. Mikrobiologia rolnicza. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Poznań 2014 r.
2.	Błaszczyk M. K. Mikroorganizmy w ochronie środowiska, PWN, Warszawa 2009 r.
3.	Nicklin J., Greme-Cook K., Killington R. - Mikrobiologia – krótkie wykłady, PWN 2019 r.
3.	Skrzecz I., Popowska-Nowak E., Wolski R., Sowińska A., Jabłoński T., Pezowicz E., Tumialis D., Przewłoka I. 2016 – The role of fungus <i>Beauveria bassiana</i> in reducing the number of <i>Pissodes castaneus</i> (Col., Curculionidae) in young forests – Folia Forestalia Polonica, series A, Forestry, 58 (4): 214-219

* lista rodzajów zajęć

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)

- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
(sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
(zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)